

**Українська Греко-Католицька Церква
Єпархіальне управління Стрийської єпархії**

Вих. №СЄ 122/2019

**ВСЕСВІТЛИШИМ ТА ВСЕЧЕСНІШИМ ОТЦЯМ,
ЧЕСНИМ ДИЯКОНАМ ТА
УСІМ МИР'ЯНАМ СТРИЙСЬКОЇ ЄПАРХІЇ УГКЦ**

ІНСТРУКЦІЯ

*щодо трактування випадків сексуального зловживання
відносно дітей з боку духовенства чи мирян,
які виконують служіння в Стрийській єпархії УГКЦ*

I. Загальні відомості

1. Єпархіальний Єпископ (далі: Єпископ) в першу чергу несе основну відповідальність про все, що стосується запобіганню, контролю та еventуального покарання винних за злочини сексуального зловживання відносно неповнолітніх з боку духовенства чи мирян, які виконують служіння в Стрийській єпархії (далі: духовенства чи мирян).

2. Під поняттям «сексуального зловживання відносно дітей» слід розуміти:

а. злочин проти шостої заповіді Божої, скоєний з дитиною, яка не досягла 18-ти років життя, або старшою, що вважається розумово відсталою особою.

б. фізичне розбещення - це, зокрема, оголення статевих органів винної або потерпілої особи, мацання їх, інші непристойні дотики, які викликають статеве збудження, навчання сексуальним збоченням, вчинення у присутності потерпілого статевого акту, акту мастурбації, задоволення статевої пристрасті неприродним способом, схилення або примушення потерпілих до вчинення певних сексуальних дій між собою або щодо винного, тощо.

в. інтелектуальне розбещення полягає у цинічних розмовах з потерпілим на сексуальні теми, розповіді відвертих, натуралістичних сексуальних історій; у фотографуванні потерпілих в різних сексуальних позах, демонстрації порнографічних предметів.

г. придбання, збереження, або поширення для цілей статевого задоволення "a clerico turpe patrata", порнографічних зображень неповнолітніх, молодших за 14 років, у будь-який спосіб і на будь-якому середнику включаючи також інтернет.

д. вище наведене визначення «сексуального зловживання відносно неповнолітніх» не є вичерпним, але подається як приклад.

II. Особи, які допомагають Єпископу

1. Єпископ Декретом призначає Відповідальну особу (далі: Відповідальний) за координування процесу забезпечення негайної відповідної кваліфікованої допомоги особам, які заявляють про те, що в неповнолітньому віці чи в даний час вони стали чи є жертвами злочинних дій сексуального характеру з боку духовенства чи мирян. Контакти Відповідального можна отримати на єпархіальному веб-сайті чи в Канцелярії Єпархіального управління. Опіка, про яку повинен подбати Відповідальний, включає також допомогу потерпілим та їх родинам у психологічному і в духовному розумінні.

а. Ця допомога не може в жодний спосіб вважатися ознакою того, що єпархія несе легальну відповідальність за поведінку в якій звинувачують духовенство чи мирян.

2. З метою надання допомоги Єпископу у процесі виконання ним своїх обов'язків у цьому питанні, в єпархії є створена Консультаційна комісія з питань можливих сексуальних зловживань духовенством чи мирянами відносно дітей, яка буде підзвітною безпосередньо Єпископу чи його уповноваженому з наступними завданнями:

а. Надання рекомендацій Єпископу, чи слід тимчасово відсторонити священнослужителя від виконання його служіння під час попереднього розслідування скарги проти нього в сексуальному зловживанню відносно дитини.

б. Надання рекомендацій Єпископу при аналізі зібраних матеріалів передсудового слідства.

в. Перегляд і оновлення принаймні кожні п'ять років душпастирської програми єпархії щодо інформування і запобігання злочинів, пов'язаних із сексуальним зловживанням відносно неповнолітніх.

г. Вся інформація, з якою буде ознайомлена комісія, є конфіденційною і не може бути виявлена будь-кому, хіба що за дозволом Єпископа.

3. Консультаційна комісія, яка створюється Єпископом, складається щонайменше з п'яти осіб, що мають бездоганну репутацію, компетентність та дбають про добро Церкви.

а. Більшість членів консультаційної комісії складається з мирян, які є практикуючими християнами і які не мають трудових відносин із Єпархіальним управлінням, однак щонайменше один член комісії є досвідченим священником єпархії і щонайменше один член матиме спеціальні знання щодо поводження з дітьми, які зазнали сексуальних розпусних дій, та їх зцілення.

б. Членів комісії Єпископ призначає терміном на п'ять років, який в подальшому може бути продовжений.

в. У засіданнях консультаційної комісії, де розглядається якесь попереднє обвинувачення проти священнослужителя, повинен брати участь Промотор Справедливості єпархії.

III. Попереджувальні засоби і контроль

1. Як допоміжний засіб для збереження безпечних середовищ для неповнолітніх у Стрийській єпархії є видана «Інструкція про правила поведінки священників відносно малолітніх та неповнолітніх дітей на церковній території і на спонсорованих Церквою заходах», яка зобов'язує усіх священників і дияконів Стрийської єпархії, а також мирян, які задіяні до праці з дітьми в парафіях.

2. Єпархіальна лінія поведінки (політика) щодо трактування злочинних дій над дітьми, звертає першочергову увагу на жертви сексуального насильства, яким надає духовно-психологічну допомогу.

3. За вчинення злочинних дій над дітьми з боку духовенства є передбачена особиста канонічна і кримінальна відповідальність.

4. За вчинення злочинних дій над дітьми з боку мирян є передбачена особиста кримінальна відповідальність.

5. Духовні та миряни отримавши правдоподібну відомість про злочин повинні діяти до способу визначеного у «Інструкції про правила поведінки священників відносно малолітніх та неповнолітніх дітей на церковній території і на спонсорованих Церквою заходах».

IV. Послідовність дій у разі обвинувачення

1. Єпископ після отримання інформації про злочини священнослужителя, про які йдеться у пункті 1.2. цієї Інструкції або їх правдоподібність, з великою второпністю і розважливостю сам або через призначену ним особу провадить попереднє розслідування щодо встановлення обставин та факту наявності чи відсутності злочину.

а. Ці дії не є ствердженням щодо важкості звинувачення, або правдомовності позивача, але мають на меті вказати про серйозну природу таких звинувачень, а також на дотримання прав всіх задіяних осіб.

2. Звинувачення проти члена інституту богопосвяченого життя, що задіяні у єпархії, буде надіслано його компетентному церковному настоятелю для консультації щодо подальшого розслідування.

3. Після повідомлення про злочин, Єпископ і кожен священник, що бере участь у розслідуванні, не може слухати сповідь звинуваченого.

4. За Єпископом застережене право в ході розслідування докладати необхідних зусиль для захисту прав і доброї репутації усіх задіяних сторін, зокрема особи, яка подала позов про сексуальні насильство, та особи, проти якої висувається звинувачення.

5. Звинувачений священнослужитель користується презумпцією невинуватості, поки не доведено протилежне. З моменту попереднього розслідування і до вирішення справи з метою запобігти згіршенню, оберіганню свободи свідків і забезпеченню ходу розслідування, Єпископ може вжити запобіжних заходів, тобто:

а. попросити добровільно тимчасово залишити займаний ним церковний уряд, в іншому випадку діяти згідно з канонами 974-977, 1386-1396, 1476 ККСЦ.

б. від початку проведення розслідування і до остаточного з'ясування справи може переводити священнослужителя до іншого пасторального уряду чи служіння, якщо буде забезпечено уникнення пасторальних контактів з неповнолітніми чи молодими людьми.

6. Під час попереднього розслідування в компетенції Єпископа є вирішувати коли і яка інформація повинна бути доведена до відома обвинуваченого для його можливості у захисті.

7. У випадках, коли сексуальне насильство є пов'язане зі злочином проти гідності Таїнства Сповіді, ім'я потерпілої особи не виявляється обвинувачуваному чи його представникові, якщо позивач не надасть виразної згоди.

8. Підозріння про вчинення священнослужителем злочину є обґрунтоване, якщо один або кілька елементів згаданих у 1, 2 а-в, справджуються на конкретних, перевірених і доказаних фактах.

9. Усі свідчення свідків повинні бути ствердженні під присягою, згідно норм загального права.

10. У разі виникнення сумнівів щодо того, чи є певний вчинок зовнішнім об'єктивно тяжким порушенням, необхідно отримати належні висновки експертів. У будь-якому випадку Єпископ є той, хто остаточно визначає тяжкість передбачуваного злочину, враховуючи рекомендації компетентної консультативної комісії.

11. Кожний священнослужитель має право на юридичну допомогу у випадку пред'явлення звинувачень, однак на етапі попереднього розслідування немає необхідності задіювати адвоката.

12. Якщо після попереднього розслідування не вдалося встановити прямі доказові факти порушення, лиш виявилася неналежна чи двозначна поведінка з боку духовного, Єпископ може просити обвинувачену особу пройти відповідну медико-психологічну експертизу. Після висновків кваліфікованої комісії Єпископ може залишити особу при уряді, перенести на інше місце служіння чи позбавити уряду.

13. Перед тим, як справу передати до Конгрегації у Справах Віри, необхідно надати обвинуваченому можливість відповісти на звинувачення. Яку саме інформацію можна довести до відома оскарженого вирішує Єпископ, зваживши усі обставини.

14. Якщо під час попереднього розслідування буде доведено необґрунтованість звинувачення, слід вжити всіх можливих заходів для відновлення репутації безпідставно обвинуваченої особи, зберігаючи кан. 1454 ККСЦ.

15. Єпископ у разі наявності достатніх доказів фактів вчинення злочину, який вчинила духовна особа, "notitiam saltem verisimilem", передає справу до Конгрегації у Справах Віри, додаючи:

а) свою думку щодо процедури для виконання та бажані заходи, які повинні бути прийняті в короткостроковій та довгостроковій перспективі;

б) документи, які містять детальний опис звинувачення; протоколи розслідування, що включають письмову документацію і покази свідків складені під присягою.

16. Конгрегація дає настанови щодо подальшого вирішення справи або бере розгляд справи з огляду на особливі обставини.

V. Канонічні міри покарання винних

1. Канонічні покарання застосовуються, з дотриманням процедур, передбачених канонічним правом та процедур, передбачених Конгрегацією у Справах Віри.

2. Карний позов відносно сексуального насильства щодо неповнолітніх погашається за давністю після двадцяти років від дня, коли жертві виповнилося вісімнадцять років.

а. Якщо справа підлягала б закриттю через позовну давність, з огляду на тяжкість конкретного злочину і його наслідки, Єпископ подає клопотання до Конгрегації у Справах Віри про скасування правила позовної давності, зазначаючи відповідні причини. Конгрегація має повноваження відступати від правил у окремих випадках.

3. Якщо винна особа є священнослужителем, то може в будь-який час подати прохання про звільнення від клирицького стану та навіть від целібату. Конгрегація у Справах Віри передає клопотання Римському Архієпископу, який може це задовольнити для добра Церкви "pro bono Ecclesiae".

4. Позбавлення від церковного уряду вимагається незалежно від того, чи священнослужитель був визнаний кваліфікованими експертами психічно хворим, чи таким, що тільки страждає від сексуального розладу, який вимагає професійного лікування.

5. З метою належного провадження процесу обвинувачений повинен мати адвоката, якого він вибирає особисто. В іншому випадку Єпископ призначає обвинуваченому адвоката.

6. Покараному забезпечується справедливе і гідне утримання, зберігаючи норму кан. 977 ККЦ.

VI. Канонічно-пасторальні правила поведінки

1. Виключається можливість повернення священнослужителя до попереднього служіння у випадку коли існує небезпека для неповнолітніх чи згіршення для громади. Навіть у випадку, коли обвинувачення з юридичної точки зору не доведене, але ще існує чітка моральна презумпція про небезпеку.

2. Перед тим ніж приписати чи приймати священнослужителя до своєї єпархії, Єпископ повинен перевірити кандидата на відсутність будь-яких інцидентів сексуального характеру з дітьми та його придатність для праці з ними.

3. Якщо б обвинувачений бажав змінити місце проживання на території іншої єпархії, у часі досудового слідства чи в подальших стадіях процесу, то Єпископ повинен повідомити місцевого Єпископа про це місце проживання, а також про обставини, пов'язані з цією духовною особою. Подібним чином повинен повідомляти Єпископа Вищий настоятель, коли скеровує члена інституту богопосвяченого життя на територію його єпархії.

4. Хоча примирення залишається дуже бажаним як частина процесу оздоровлення для потерпілих, єпархія не намагатиметься нав'язати примирення між звинуваченим і потерпілим.

5. Потерпіла сторона має право в самому карному процесі подати, згідно з приписом канонів (ККЦ 1483 § 1; CIC 1729), спірний позов про відшкодування витрат, яких зазнала від злочину.

VII. Співпраця з органами влади

1. Єпархія без порушення sacramentalного внутрішнього суду, дотримується всіх відповідних цивільно-правових норм щодо повідомлення та співпраці з компетентними органами влади про факти вчинення злочинів сексуального зловживання відносно дітей з боку духовних чи мирян.

2. Всі обвинувачення, надіслані єпархії, вважатимуться конфіденційними, хіба що їх автор письмово погодиться на їх оприлюднення.

3. Отримавши повідомлення про звинувачення в злочині сексуального зловживання над дитиною, Єпархія повідомляє потерпілого (у разі неповноліття, то його батьків чи опікунів) про його право подати

відповідну скаргу до державного органу влади для того, щоб обвинувачений, якщо потерпілий вважає це за потрібне, був покараний також відповідно до цивільного законодавства.

4. Єпархія не зв'язує позивачів умовами конфіденційності, але з важливих причин, які позивач може подати письмово, може погодитися на конфіденційність.

з Архиєрейським благословенням

О. М. Сеньків
в.д. Тарас Сеньків, О.М.
Єпархіальний Єпископ

В. Ждан
о. д-р Володимир Ждан
Канцлер Єпархіальної курії

Дано у місті Стрий
при Катедральному храмі Успіння Пресвятої Богородиці
14 лютого 2019 року

**Українська Греко-Католицька Церква
Єпархіальне управління Стрийської єпархії**

Вих. № СС 123/2019

ДЕКРЕТ

Проголошую «Інструкцію щодо трактування випадків сексуального зловживання відносно дітей з боку духовенства чи мирян, які виконують служіння в Стрийській єпархії УГКЦ» (Вих. №СЄ 122/2019 від 14 лютого 2019 року) обов'язковою до усіх вірних Стрийської єпархії УГКЦ.

Вищезгадана Інструкція набирає чинності з моменту її публікації на офіційному веб-сайті Стрийської єпархії УГКЦ.

З Архиєрейським благословенням

Тарас Сеньків, О.М.
в.п. Тарас Сеньків, О.М.
Єпархіальний Єпископ

В. Ждан
о. д-р Володимир Ждан
Канцлер Єпархіальної курії

Дано у місті Стрий
при Катедральному храмі Успіння Пресвятої Богородиці
14 лютого 2019 року